

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

бул. "Александър Стамболийски" № 18

Изм. № 132
08.05.2003

К
У.С. 12/2003г. с датум 08.05.2003г.
с.к. В.Тодев
на основание от неколкократно пр. се извършва
на поощрението от 5-ти. с. в ВАС защита
решаване спрямо имотния данък АВ
сметат за ултимативен иск КНФ
по конституционност на чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси, обн., ДВ, бр. 104 от 28.12.1951 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г. в частта му, с която на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси, и чл. 8, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър, обн., ДВ, бр. 34 от 25 април 2000 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., ДВ, бр. 45 от 30 април 2002 г., изм., ДВ, бр. 99 от 22 октомври 2002 г.
в изпълнение на
9.05.2003г.

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

от петчленен състав
на Върховния административен съд

Относно: установяване на противоконституционност на текстовете на чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси, обн., ДВ, бр. 104 от 28.12.1951 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г. в частта му, с която на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси, и чл. 8, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър, обн., ДВ, бр. 34 от 25 април 2000 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., ДВ, бр. 45 от 30 април 2002 г., изм., ДВ, бр. 99 от 22 октомври 2002 г.

Правно основание: чл. 149, ал. 1, т. 2, чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 10, ал. 2 от Закона за Върховния административен съд

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 21.02.2003 г. по адм. дело № 25 от 2003 г. по описа на Върховния административен съд, на основание чл. 10, ал. 1 от ЗВАС във връзка с чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България, е спряно производството по делото и е постановено сезиране на Конституционния съд да се произнесе дали е противоречие между текстовете

на чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси и чл. 8, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър и чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Съгласно чл. 1, ал. 1 ЗДТ (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г.) държавните такси се събират от органите на съдебната власт, от другите държавни органи и бюджетни организации в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет, и постъпват в държавния бюджет, освен ако със закон е предвидено друго.

Следователно с разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси, събирани от органите на съдебната власт и други държавни органи и бюджетни организации. Тази делегация противоречи на нормата на чл. 2, ал. 2 от Закона за нормативните актове във връзка с чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България (обн., ДВ, бр. 56 от 1991 г.). Разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗДТ е заварена от Конституцията и с оглед непосредственото действие на нейните норми, предвидено с чл. 5, ал. 2 и даденото от Конституционния съд в решение № 10 от 6.10.1994 г. по к. д. № 4 от 1994 г. задължително тълкуване на § 3 от преходните и заключителните ѝ разпоредби, следва, че не е налице правомощие на Министерския съвет по чл. 1, ал. 1 ЗДТ.

Таксата е финансово задължение, установено едностранно от държавата, и се заплаща задължително при получаване на услугата, като неговото изпълнение се осъществява по административноправен ред.

В решение № 9 от 20 юни 1996 г. по к. д. № 9 от 1996 г. е посочено, че от нормата на чл. 84, т. 3 от Конституцията не може да се направи извод, че е недопустимо законодателят да определя такси и да предоставя събирането им на определени държавни органи и органи на местното самоуправление, когато последните извършват услуги, в каквато посока се черпят аргументи от разпоредбите на чл. 60, ал. 1 и чл. 141 от Конституцията. Но това трябва да бъде извършено със закон, а не с подзаконов акт.

Съгласно чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България от 1991 г. гражданите са длъжни да заплащат такси, установени със закон. Следователно по силата на посоченото конституционно изискване

установяването на държавните такси е предмет на законова регламентация. Това е така, защото с таксите се създават парични задължения към държавата в лицето на определени държавни органи за извършвани от тях дейности и услуги, както и за издаване на документи и дубликати на такива. Прогласеният в Конституцията принцип за законоустановеност на събираните такси означава определеност на дължимите действия или услуги по основание, обем, обхват и други индивидуализиращи дейността или услугата елементи, както и на показателите, чрез които могат да се определят съответните конкретни размери на дължимите държавни такси на законово ниво.

Обществените отношения, свързани с организацията, финансирането, създаването, воденето и ползването на кадастъра и имотния регистър, са уредени в Закона за кадастъра и имотния регистър, обн., ДВ, бр. 34 от 25 април 2000 г., изм., ДВ, бр. 45 от 30 април 2002 г., изм., ДВ, бр. 99 от 22 октомври 2002 г. Разпоредбата на чл. 8, ал. 2 ЗКИР предвижда за нанасяне в кадастъра и за вписване в имотния регистър, както и за справки и услуги по чл. 55, 56 и 92 да се заплащат такси в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет. В конкретния случай това е извършено с раздел VI от Тарифа № 14 за таксите, които се събират в системата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и от областните управители, одобрена с Постановление № 175 на Министерския съвет от 5 август 1998 г., обн., ДВ, бр. 94 от 12 август 1998 г., попр., ДВ, бр. 110 от 23 септември 1998 г., изм., ДВ, бр. 55 от 18 юни 1999 г., ДВ, бр. 41 от 19 май 2000 г., ДВ, бр. 99 от 20 ноември 2001 г., бр. 99 от 22 октомври 2002 г., в сила от 22 октомври 2002 г.

В случая таксите са определени с подзаконов нормативен акт - тарифа, което е в противоречие с чл. 60, ал. 1 от Конституцията.

Предвид изложеното, настоящият петчленен състав на Върховния административен съд счита, че е налице хипотезата, уредена в чл. 150, ал. 2 от Конституцията, а именно изходът на делото, разглеждано от него, зависи от нормативни актове, които според този решаващ състав противоречат на Конституцията.

Ето защо и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България Ви молим, уважаеми конституционни съдии, да се произнесете по настоящото искане за установяване на противоконституционност на текстовете на чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси, обн., ДВ, бр. 104 от 28.12.1951 г. (изм., - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г.), в частта му, с която на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси, и чл. 8, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър, обн., ДВ, бр. 34 от 25 април 2000 г., в сила от 1 януари 2001 г.

Молим като заинтересовани страни по делото да бъдат призовани:

1. Народното събрание;
2. Министерският съвет;
3. министърът на финансите;
4. министърът на регионалното развитие и благоустройството;
5. министърът на правосъдието;
6. община Перник.

СЪДЕБЕН СЪСТАВ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
/Светла Петкова/

ЧЛЕНОВЕ:

.....
/Александър Еленков/

.....
/Наталия Марчева/

.....
/Милка Панчева/

.....
/Виолета Ковачева/